

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS PANEVĖŽIO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2026 m. sausio 30 d. Nr. 21RE4- (AG4-230/18-2025)
Panevėžys

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Panevėžio apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Remigijaus Kalašnyko, Astos Povilonienės ir Sigitos Šimbelytės (pranešėja ir posėdžio pirmininkė),

Komisijos 2026 m. sausio 28 d. posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos (duomenys neskelbtini) skundą atsakovei valstybės įmonei Registrų centrui dėl rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

pareiškėja (duomenys neskelbtini) skundu Komisijos prašo panaikinti valstybės įmonės Registrų centras (toliau – RC) 2025-10-17 raštą Nr. SP-194773 (4.55Mr) „Dėl gauto prašymo“ ir įpareigoti RC iš naujo peržiūrėti pareiškėjos prašymą ir pateikti išsamų atsakymą. Paaikšino, jog RC pateikė prašymą: 1) įvertinti Nekilnojamojo turto kadastro (toliau – ir Kadastras) tvarkytojos (duomenys neskelbtini) (toliau – Kadastro tvarkytoja) veiksmus dėl (duomenys neskelbtini) (toliau – matininkė) kadastrinių matavimų bylos suderinimo – Gyvenamojo namo unikalus Nr. (duomenys neskelbtini) Palanga (toliau – ir Namas); 2) Nekilnojamojo turto registre (toliau – ir Registras) įregistruoti rūšį (plotas 13,03 kv. m) arba išaiškinti ir nurodyti aplinkybes, kokių pagrindų rūšys, išregistruotas; 3) teisės aktų nustatyta tvarka išaiškinti, kodėl Registre priestato – dujinė virtuvė (toliau – ir priestatas) statybos pradžios ir pabaigos metai užfiksuoti 1960 m.

Plungės apylinkės teismo Palangos rūmai 2020-03-02 sąlyginiu teismo sprendimu civilinės bylos Nr. 2-127-995/2020 tuometinio savininko (duomenys neskelbtini) savavališkos statybos priestatą (dujinė virtuvė) žymėjimas plane 3a.1m nuosavybės teise priskyrė (duomenys neskelbtini), tačiau, vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 4.47 straipsnio nuostatomis, šie asmenys į priestatą ir į terasą neįgijo statytojų teisinio statuso. Savavališkos statybos statinių įbraižymas žemės sklypo plane nereiškia nuosavybės teisės įgijimo. Valstybės institucijų tarnautojai nesivadovavo teisės aktais, reglamentuojančiais statybos teisinius santykius ir RC 2025-04-11 (duomenys neskelbtini) nuosavybės teise įregistravo (duomenys neskelbtini) savavališkos statybos statinius.

Pareiškėja dėl žemės ir kito Kadastro ir Registro RC Klaipėdos filialo Nekilnojamojo turto techninės inventorizacijos bylose (toliau – ir Inventorizacijos byla) skirtingų brėžinių paaiškino, jog tuometinių bendrasavininkų (duomenys neskelbtini) Inventorizacijos bylose įrašyti duomenys yra skirtingi. Po tuometinio savininko (duomenys neskelbtini) mirties (1997-10-18) Nacionalinė ir geodezijos tarnybos tarnautojai pakeitė (duomenys neskelbtini) sudarytą žemės sklypo planą su statiniais, įbraižydami (duomenys neskelbtini) savavališkos statybos priestatą plane žymimą 3a1m. Buvusios bendrasavininkės (duomenys neskelbtini) 1998-03-05 Pirmo aukšto plano abrise įbraižyti priestato kontūrai. Pažymėtas bendro naudojimo betoninis takas aptvertas mūrinių raudonų plytų tvorele ir laiptai išėjimui į Komjaunimo, dabar J(duomenys neskelbtini) gatvę, žodžiai „ATVIRA

TERASA“ neįrašyti. Buvusios bendrasavininkės (duomenys neskelbtini) 1998-06-18 kadastrinių matavimų duomenimis įbraižytas priestatas plane pažymėtas 3a3lm. Pirmo aukšto plane betoninio tako vietoje įrašyta „ATVIRA TERASA“. Mirus (duomenys neskelbtini) įstatyminė įpėdinė (duomenys neskelbtini) neįgijo nuosavybės teisės į savavališkos statybos priestatą, nes statytojas neturėjo statybą leidžiančio dokumento ir priėmimo eksploatacijai akto. Esant tokioms aplinkybėms Nacionalinės žemės tarnybos (toliau – NŽT) tarnautojai tarp bendrasavininkių padalijo žemės sklypą – savavališkos statybos priestatą, plane žymimą 3a1m ir bendro naudojimo taką (1998-06-18 pavadintą terasa) perleido buvusiai bendrasavininkei (duomenys neskelbtini). Taip (duomenys neskelbtini) neteko ne tik savavališkos statybos priestato ir dalies žemės ploto, bet ir išėjimo į (duomenys neskelbtini) gatvę.

Dėl neteisėtai padidinto Namų užstatymo ploto, įskaičiuojant savavališkos statybos statinius pareiškėja paaiškino, jog savavališkos statybos priestatas ir buvusio bendrasavininkio (duomenys neskelbtini) 2012 m. savavališka statyba „ATVIRA TERASA“ Registre nebuvo įregistruota iki 2025-04-11, tačiau į Namų užstatymo plotą įskaičiuotas priestato užstatymo plotas (techninės inventorizacijos bylos duomenimis – 10,30 kv. m), terasa (užstatymo plotas nežinomas). Namų užstatymo plotas (129 kv. m.) Kadastro ir Registro tvarkytojo neteisėtai padidintas iki 145 kv. m.

RC žinodamas, kad priestatas yra pastatytas tuometinio savininko (duomenys neskelbtini) 2025-04-11 nuosavybės teise įregistravo ir užvaldytus savavališkos statybos priestatą (plane žymimas 3a1m) ir terasą, t. y. 16 kv. m daugiau.

Dėl pareiškėjos prašyme nurodyto reikalavimo įvertinti matininkės kadastrinių matavimų bylos suderinimo – Namų paaiškino, jog Registro duomenų bazės 2025-09-12 išrašo duomenimis matininkė, neatlikusi kadastrinių matavimų pareiškėjai priklausančioje Namų dalyje, 2024-09-13 sudarė Namų kadastrinių matavimų bylą. Neaišku, kokiais kadastriniais matavimais remdamasi, matininkė nustatė Namų bendrą, naudingą ir gyvenamąjį plotus, turi, kambarių skaičių, užstatytą plotą. Kadastro tvarkytoja tinkamai, teisės aktų nustatyta tvarka neatliko pareigos patikrinti kadastrinių matavimų bylos duomenis. RC paaiškino, jog už kadastro duomenų teisingumą atsakinga matininkė, tuo tarpu Kadastro tvarkytoja 2024-12-18 suderindama šios matininkės parengtą ir Registro informacinės sistemos posistemėje „Matininkas“ pateiktą kadastro duomenų bylą tik patvirtino, kad ši byla atitinka tuo metu galiojusios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-04-15 nutarimu Nr. 534 „Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų (toliau – Kadastro nuostatai) redakcijos 78.1 papunktyje išdėstytus ir nekilnojamojo daikto kadastro duomenų išankstinę patikrą reglamentuojančius reikalavimus <...>. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija civilinėje byloje Nr. e3K-304-695/2019 priimtoje 2019-10-29 nutartyje, 80 punkte išaiškino, jog kadastrinių matavimų metu sudaryti dokumentai (planai ar aktai) teisių ir pareigų asmeniui nenustato, o pagal reiškiamus reikalavimus dėl administracinių aktais nustatytų teisių ir pareigų turi atsakyti ne jie, o šiuos aktus priėmusios institucijos. Todėl RC nesivadovavo kasacinio teismo išaiškinimu, kad pagal reiškiamus reikalavimus turi atsakyti ne matininkai, o šiuos aktus priėmusios institucijos. RC taip pat pažymėjo, kad teisės aktai, reglamentuojantys kadastro tvarkytojo veiklą, nenumato teisės kadastro tvarkytojui vertinti savo paties atliktų veiksmų ir priimtų sprendimų.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 11 straipsnio 4 dalyje nustatyta pareiga viešojo administravimo subjektui, negalinčiam pagal kompetenciją išspręsti prašyme ar skunde išdėstytą klausimą ar priimti administracinės procedūros sprendimo, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiųsti jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai pranešti asmeniui.

Pareiškėja dėl Registro neteisėto rūšio (plotas 13,03 kv. m) išregistravimo paaiškino, jog .RC pažymėjo, kad 2024-09-13 kadastrinių matavimų byloje rūšio plotas nenurodytas ir neįskaičiuotas į bendrą gyvenamo namo plotą, kadangi minėtos patalpos aukštis mažesnis nei 1,60 (rūšio aukštų plane užfiksuoti patalpos aukščiai $h=1,25$ ir $h=0,80$). Pareiškėja su matininke dėl kadastrinių matavimų nebuvo ir nėra sudariusi sutarties ir pareiškėjai priklausančioje Namų dalyje matininkė kadastrinių matavimų neatliko. Todėl pareiškėjai neaktuali matininkės sudaryta kadastrinių matavimų byla.

Pareiškėja Namu (72/100 dalis su rūsiu (plotas – 13,03 kv. m.)) jungtine sutuoktinių nuosavybės teise įsigijo 2007-03-17 pirkimo-pardavimo sutartimi Nr. JD773 (perdavimo-priėmimo aktas Nr. JD-774). Vieno buto medinio tinkuoto gyvenamo namo projekte, Pamatų ir Rūsio plane pažymėtas „Rūsysis“, kuris su gyvenamuoju namu 1960-05-19 valstybiniam pastatui priėmimo aktu priimtas eksploatacijon. Rūsio patalpose sumontuotas plytinis kamins su pakura, šalto vandens įvadas su apskaita, nuotekų išvadas. Pagal CK 1.7 straipsnio 2 dalį civiliniai įstatymai ir kiti civilinius santykius reglamentuojantys teisės aktai negalioja atgaline tvarka, todėl Rūsio patalpos 13,03 kv. m išregistruotos neteisėtai ir teisės aktų nustatyta tvarka turi būti nemokamai įregistruotos Registre.

Dėl pareiškėjos prašymo Registre užfiksuotų priestato statybos pradžios ir pabaigos 1960 metų RC informavo, jog išnagrinėjus Namu 1A1m tiek istorinius (1998-06-18), tiek aktualius (2024-09-13) kadastrinių matavimų duomenis, kadastro tvarkytojas nerado duomenų, kad priestato statybos pradžios ir pabaigos metai užfiksuoti 1960 ar 1966-1968.

Pareiškėja nesutinka, kad istoriniai kadastro duomenys prasideda 1998-06-18 (kai buvusios bendrasavininkės (duomenys neskelbtini) užsakymu buvo atlikti kadastriniai matavimai ir jos naudai įbraižytas savavališkos statybos priestatas, bendro naudojimo betoninis takas (atvira terasa) bei (duomenys neskelbtini) nuosavybės teise priklausanti žemės ploto dalis). Žemės ir kito Kadastro ir Registro valstybės įmonės Klaipėdos filialas Inventorizacijos byla (bendros registracijos Nr. 551 VIII- 147; V-53) inventorizuota 1960-05-10. Priestatas nebuvo ir negalėjo būti teisės aktų nustatyta tvarka įregistruotas Kadastrė / Registre, todėl kadastro tvarkytojas nerado duomenų apie priestato statybos pradžios ir pabaigos metus. Registre įregistruotos namo sudėtinės dalys yra priestatas – veranda, plane žymima alm ir Priestatas – veranda, plane žymima a2m. Namu projekte yra vyr. architekto 1958 m įrašas „Leidžiama pristatyti verandą priestatą iš kiemo pusės“. Pagal gyvenamo namo projektą šios priestatų – verandų dalys buvo priduktos eksploatacijai 1960-05-19.

Atsakovė atsiliepiame į pareiškėjos skundą Komisijos prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą. Paaiškino, kad Registro informacinės sistemos duomenimis pareiškėjai yra įregistruotos nuosavybės teisės į 45/100 dalis Namu. Į Kadastro informacinę sistemą įrašyti (Kadastro duomenų tvarkytojo 2025-04-11 sprendimas įformintas įrašo padarymu Registro duomenų bazėje) matininkės 2024-09-13 nustatyti Namu kadastro duomenys. Nuo 2024-12-18 iki 2025-04-11 Namu Registro įrašė Nr. 25/2414 buvo įrašyta kadastro žyma apie matininkės 2024-09-13 nustatytus naujus Namu kadastro duomenis, kurie neįrašyti į Kadastro informacinę sistemą. Namu kadastro duomenų byla 2024-12-18 suderino Kadastro tvarkytoja. Kadastro nuostatų (nuo 2024-11-29 iki 2025-06-30 galiojusi redakcija) 78.2 papunktis numatė, kad jeigu kadastro duomenų byla atitinka šių nuostatų 78.1 punkte išdėstytas sąlygas, Kadastro tvarkytojas deda spaudą ir pažymi Kadastrė apie nekilnojamojo daikto kadastro duomenų nustatymą. Namu kadastro duomenis 2025-04-11 patikslinus Kadastro informacinėje sistemoje, minėta kadastro žyma apie nustatytus naujus Namu kadastro duomenis neįrašytus į Kadastro informacinę sistemą, buvo išregistruota.

Pareiškėja RC pateikė 2025-09-15 prašymą „Dėl Nekilnojamojo turto registre Pastato-Gyvenamojo namo pakeistų ir įregistruotų duomenų išaiškinimo, patikslinimo, ištaisymo“ (RC užregistruotas 2025-09-22) (toliau – ir 2025-09-15 prašymas), kuriuo prašė: „1. Įvertinti Kadastro tvarkytojos veiksmus dėl matininkės Namu kadastrinių matavimų bylos suderinimo. 2. Registre įregistruoti rūšį (plotas 13,03 kv. m) arba išaiškinti ir nurodyti aplinkybes, kokių pagrindų rūšis išregistruotas. 3. Jūsų ankstesniuose raštuose ir sprendimuose nurodyta, kad priestato statybos metai 1966–1968. 4. Teisės aktų nustatyta tvarka išaiškinti, kodėl Registre priestato statybos pradžios ir pabaigos metai užfiksuoti 1960 m.“.

RC, išnagrinėjęs pareiškėjos prašymą, Rašte pateikė atsakymą. Be to, pareiškėjos atžvilgiu RC Registro tvarkytojo ginčų nagrinėjimo komisija (toliau – RC komisija) 2025-11-27 priėmė sprendimą dėl nekilnojamojo turto kadastro duomenų tvarkytojo ir nekilnojamojo turto registro duomenų tvarkytojo priimtų sprendimų (reg. Nr. CSPR-446) (toliau – 2025-11-27 sprendimas). Nagrinėtoje situacijoje pareiškėja, be kita ko, kvestionavo Kadastro tvarkytojo 2025-04-11 sprendimą, įformintą įrašo padarymu Registro duomenų bazėje, įrašyti pakeistus Namu kadastro duomenis Kadastro informacinėje sistemoje 2024-09-13 kadastro duomenų bylos pagrindu.

Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo (toliau – Kadastro įstatymas) 11 straipsnio 8 dalies 1 punktą numato matininko pareigą savo veikloje vadovautis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais. Rašte pareiškėjai pagrįstai paaiškinta, kad už Namą 2024-09-13 kadastro duomenų bylos parengimą ir joje užfiksuotą šio pastato kadastro duomenų teisingumą yra atsakinga matininkė, tuo tarpu Kadastro tvarkytoja 2024-12-18 suderindama šios matininkės parengtą ir Registro informacinės sistemos posistemyje „Matininkas“ pateiktą kadastro duomenų bylą, tik patvirtino, kad pateikta kadastro duomenų byla atitinka tuo metu galiojusią Kadastro nuostatų 78.1 papunktyje išdėstytus ir nekilnojamojo daikto kadastro duomenų bylos išankstinę patikrą reglamentuojančius reikalavimus. Kadastro tvarkytojai negali patys peržiūrėti / panaikinti savo priimtų sprendimų, o tokiems sprendimas skusti yra taikoma privaloma išankstinė ginčų nagrinėjimo ne teisme tvarka. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymo (toliau – Registro įstatymas) 9 straipsnio 1 dalis numato, kad Registro tvarkytojo sprendimai dėl Registro objektų registravimo ir (ar) Registro duomenų taisymo skundžiami išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka Registro tvarkytojo sudarytai ginčų nagrinėjimo komisijai. Kadastro tvarkytojos 2024-12-18 sprendimas suderinti matininkės parengtą Namą kadastro duomenų bylą teisės aktų nustatyta tvarka galėjo būti skundžiamas RC komisijai. Šis sprendimas šiuo metu jau yra istorinis, nes Namą kadastro duomenys 2025-04-11 buvo patikslinti Kadastro informacinėje sistemoje, o kadastro žyma apie nustatytus naujus Namą kadastro duomenis, neįrašytus į Kadastro informacinę sistemą, išregistruota. Kaip matyti iš RC komisijos 2025-11-27 sprendimo, pareiškėjai buvo pasiūlyta skusti Kadastro tvarkytojos 2025-04-11 sprendimą dėl Namą kadastro duomenų patikslinimo Kadastro informacinėje sistemoje 2024-09-13 Namą kadastro duomenų bylos pagrindu, tačiau pareiškėja šia teise nepasinaudojo (nepatikslino skundo).

Rašte taip pat pagrįstai atsakyta į pareiškėjos 2025-09-15 prašymą Registre įregistruoti rūšį (plotas 13,03 kv. m) arba išaiškinti ir nurodyti aplinkybes koku pagrindu Rūšys išregistruotas. RC paaiškino, kad 2024-09-13 Namą kadastrinių matavimų byloje rūšio patalpos plotas nenurodytas ir neįskaičiuotas į bendrą Namą plotą, kadangi minėtos patalpos aukštis mažesnis nei 1,60 m (rūšio aukštų plane užfiksuoti patalpos aukščiai $h=1.25$ ir $h=0.80$) bei nurodė atitinkamą teisinį reglamentavimą.

Pareiškėjai taip pat tiksliai pateikta informacija į jos 2025-09-15 prašyme keliamus reikalavimus dėl priestato statybos metų 1966–1968 ir Registre priestato statybos pradžios ir pabaigos užfiksuotų 1960 metų. Iš pareiškėjos skundo matyti, jog pareiškėja nesutinka su Rašte pateiktais paaiškinimais, pateikia savo išaiškinimus, tačiau tai nereiškia, kad RC informaciją pateikė netinkamai. Matininkas, užfiksavęs nekilnojamojo daikto kadastro duomenis, parengia kadastro duomenų byloje komplektuojamas formas, jose užpildydamas duomenis, tame tarpe ir apie statinio statybos metus.

RC, atsižvelgdamas į pareiškėjos 2025-09-15 prašymo turinį, tinkamai į jį atsakė Raštu.

Skundas tenkinamas iš dalies.

Bylos rašytiniais duomenimis nustatyta, kad pareiškėja RC pateikė 2025-09-15 prašymą, kuriame suformulavo prašymus: „1. Įvertinti Kadastro tvarkytojos veiksmus dėl matininkės Namą kadastrinių matavimų bylos suderinimo; 2. Registre įregistruoti rūšį (plotas 13,03 kv. m) arba išaiškinti ir nurodyti aplinkybes, koku pagrindu rūšys išregistruotas; 3. RC ankstesniuose raštuose ir sprendimuose nurodyta, kad priestato statybos metai 1966–1968; 4. Teisės aktų nustatyta tvarka išaiškinti, kodėl Registre priestato statybos pradžios ir pabaigos metai užfiksuoti 1960 m.

Dėl pirmojo prašymo pareiškėja nurodė, jog matininkė pareiškėjai priklausančioje Namą dalyje kadastrinių matavimų neatliko, todėl neaišku, kuo remiantis nustatė Namą bendrą, naudingą, gyvenamąjį plotus, turi, kambarių skaičių, užstatytą plotą. Kadastro tvarkytojai suderinus kadastro duomenų bylą Registrų tvarkytojas neteisėtai įregistravo savavališkos statybos statinius – priestatą (užstatymo plotas – 10,30 kv. m) ir bendro naudojimo terasą (užstatymo plotas nenurodytas). Namą užstatymo plotas padidėjo 16 kv. m (129,00 kv. m – 145,00 kv. m). Kadastro tvarkytoja nesivadovavo Lietuvos Respublikos statybos įstatymo, Statybos techninio reglamento STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“ IX skyriaus nuostatomis ir reikalavimais, tuo pažeidė teisės aktus, reglamentuojančius naujų nekilnojamojo turto objektų formavimo tvarką.

Dėl antrojo prašymo pareiškėja paaiškino, jog Registro duomenų bazės 2025-02-21 išrašo duomenimis 13,03 kv. m ploto rūšys Registre buvo įregistruotas, o Registro duomenų bazės 2025-09-12 išrašo duomenimis jau išregistruotas. Pareiškėja gyvenamo namo dalį su rūšiu nuosavybės teise įsigijo 2007-03-17 Pirkimo – pardavimo sutarties pagrindu Nr. JD-773, Nr. JD-774 iš tuometinės savininkės (duomenys neskelbtini). Kokiu teisiniu pagrindu Registrų tvarkytojas išregistravo rūšį.

Atsakovė, išnagrinėjusi 2025-09-14 prašymą, pareiškėjai atsakė Raštu, jame, dėl pareiškėjos prašymo pirmojo reikalavimo paaiškino, jog matininkai, kadastrinių matavimų byloje fiksuodami faktinius, realius (kadastrinių matavimų metu esančius) statinių kadastro duomenis, privalo vadovautis šių matavimų atlikimo metu galiojančiomis teisės aktų nuostatomis ir bylą suformuoti pagal jų reikalavimus. Už Namo 2024-09-13 kadastro duomenų bylos parengimą ir joje užfiksuotų pastato kadastro duomenų teisingumą atsakinga matininkė, tuo tarpu Kadastro tvarkytoja, 2024-12-18 suderindama šios matininkės parengtą ir Registro informacinės sistemos posistemoje „Matininkas“ pateiktą kadastro duomenų bylą, tik patvirtino, kad pateikta kadastro duomenų byla atitinka tuo metu galiojusį Kadastro nuostatų 78.1 papunktyje išdėstytus ir nekilnojamojo daikto kadastro duomenų bylos išankstinę patikrą reglamentuojančius reikalavimus. Teisės aktai, reglamentuojantys Kadastro tvarkytojo veiklą, nenumato teisės Kadastro tvarkytojui vertinti savo paties atliktų veiksmų ir priimtų sprendimų.

Dėl pareiškėjos 2025-09-15 prašymo antrojo reikalavimo atsakovė Rašte nurodė, jog 2024-09-13 kadastrinių matavimų byloje rūšio patalpos plotas nenurodytas ir neišsiaiškintas į bendrą Namo plotą, kadangi minėtos patalpos aukštis mažesnis nei 1,60 m (rūšio aukštų plane užfiksuoti patalpos aukščiai $h=1.25$ ir $h=0.80$).

Į kitus pareiškėjos 2025-09-15 prašymo reikalavimus Rašte nurodyta, jog už nekilnojamojo daikto kadastro duomenų bylos parengimą, joje komplektuojamų dokumentų bei nekilnojamojo daikto kadastrinių rodiklių nustatymo korektiškumą ir teisingumą atsako kadastrinius matavimus atlikęs matininkas, o viešojo administravimo subjektas turi tik tuos įgalinimus, kurie jam konkrečiai suteikti, plečiamas kompetencijos aiškinimas – negalimas (žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2005-09-21 sprendimą administracinėje byloje Nr. A14-1166/2005, 2012-07-26 nutartį priimtą administracinėje byloje Nr. A502-233/2012, 2016-03-02 nutartį priimtą administracinėje byloje Nr. A-506-525/2016), todėl Kadastro tvarkytojas negali paaiškinti ir atsakyti dėl Namo priestatų statybos pradžios ir pabaigos metų. Kadastro tvarkytoja, išnagrinėjęs Namo istorinius 1998-06-18 kadastrinių matavimų duomenis, ir aktualius 2024-09-13 kadastrinių matavimų duomenis, nerado duomenų, kad priestato statybos pradžios ir pabaigos metai užfiksuoti 1960 ar 1966-1968 m.

Dėl Rašto teisėtumo.

VAĮ įtvirtintas teisinis reglamentavimas nustato asmenų teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų jų prašymų ir skundų nagrinėjimą, taip pat garantuoja teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus. VAĮ numatyta, kad prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (VAĮ 2 straipsnis 10 dalis); asmenų prašymus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas Taisykles (11 straipsnio 1 dalis).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių (toliau – Taisyklės) 35 punktu, prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Pagal Taisyklių 45 punktą į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualių klausimų atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis);

ī prašymā priimti administracīnī sprendīmā atsakoma VAĪ 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); ī prašymā, nenurodytā šių taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

LVAT praktikoje išaiškinta, kad sistemiškai aiškinant VAĪ ir Taisyklių nuostatas, ginčas dėl atsakymo ī prašymā pateikti informacijā, kuriuo teikiama tik informacija, nėra teisės taikymo aktas (VAĪ 10 straipsnio 5 dalis) ir neturi atitikti VAĪ 10 straipsnio 5 dalies turinio reikalavimų, administraciniame teisme (atitinkamai, Komisijoje) gali būti nagrinėjamas ginčas tik dėl atsakymo ī prašyme pateiktus klausimus pakankamumo aspektu (žr., pvz., LVAT 2012-06-07 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-2002/2012, 2014-10-29 nutartį administracinėje byloje Nr. AS⁴⁹²-921/2014, 2023-05-31 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-662-662/2023), bet ne jo (atsakymo) teisėtumo ir pagrįstumo aspektais (žr., pvz., 2021-11-10 nutartį administracinėje byloje Nr. A-3145-624/2021, 2022-10-26 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1263-624/2022). Skundžiamo atsakymo, kuriuo pateikiama informacija, teisėtumas ir pagrįstumas taip pat turi būti vertinamas suteiktos informacijos išsamumo, tikslumo, teisėtumo ir objektyvumo aspektais (žr., pvz., 2012-09-28 nutartį administracinėje byloje Nr. AS⁶⁶²-538/2012, 2024-03-27 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-79-502/2024).

Bylos rašytiniais duomenimis nustatyta, kad pareiškėja kreipėsi ī RC su 2025-09-15 prašymu. RC, išnagrinėjęs prašymā, pareiškėjai pateikė Raštā, kuriame išdėstė atsakymus ī pareiškėjos prašyme nurodytus reikalavimus (prašymus). Pareiškėja Raštā dalyje dėl pirmojo reikalavimo įvertinti Kadastro tvarkytojos veiksmus dėl matininkės atliktų Namo kadastrinių matavimų bylos suderinimo skundžia, be kita ko, argumentuodama, kad Kadastro tvarkytoja tinkamai, teisės aktų nustatyta tvarka neatliko pareigos patikrinti kadastrinių matavimų bylos duomenis, nes parengtos bylos duomenimis buvo patvirtinti ir tokiu būdu įteisinti neteisėtos statybos statiniai – priestatas ir teras. Be to, jeigu RC negali pagal kompetenciją įvertinti Kadastro tvarkytojos veiksmų, vadovaujantis VAĪ 11 straipsnio 4 dalimi, turėjo persiūsti šį klausimą spręsti kitam kompetentingam viešojo administravimo subjektui ir apie tai pranešti pareiškėjai.

Rašte atsakovė nurodė, jog nagrinėjamu atveju, už Namo kadastro duomenų bylos parengimą ir joje užfiksuotų pastato kadastro duomenų teisingumą atsakinga matininkė, tuo tarpu Kadastro tvarkytoja, 2024-12-18 suderindama šios matininkės parengtą kadastro duomenų bylą, tik patvirtino, kad ši byla atitinka tuo metu galiojusį Kadastro nuostatų 78.1 papunktyje išdėstytus ir nekilnojamojo daikto kadastro duomenų bylos išankstinę patikrą reglamentuojančius reikalavimus. Teisės aktai, reglamentuojantys Kadastro tvarkytojo veiklą, nenumato teisės Kadastro tvarkytojui vertinti savo paties atliktų veiksmų ir priimtų sprendimų.

Iš pareiškėjos 2025-09-15 prašymo, ir Komisijai pateikto skundo turinio matyti, jog pareiškėja pirmuoju 2025-09-15 prašymo reikalavimu skundė Kadastro tvarkytojos veiksmus – 2024-09-13 parengtos Namo kadastrinių matavimų bylos 2024-12-18 suderinimą. Nagrinėjant šį prašymā, atsakovei kilo pareiga, be kita ko, vadovaujantis VAĪ, priimti atitinkamą administracinį sprendimą. Iš Rašto dalyje, kurioje atsakoma ī pareiškėjos 2025-09-15 pirmąjį reikalavimą, turinio matyti, jog RC atsisakė vertinti Kadastro tvarkytojos veiklą, motyvuodama tuo, jog teisės aktai tokios teisės atsakovei nesuteikė.

VAĪ 11 straipsnio 3 dalyje nustatyti atvejai, kada prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens sprendimu gali būti nenagrinėjamas. Toks sprendimas turi atitikti administraciniam sprendimui keliamus reikalavimus, nustatytus VAĪ 10 straipsnio 5 dalyje: jame turi būti nurodyta, be kita ko, administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 punktas) ir administracinio sprendimo motyvai (6 punktas).

Komisijos vertinimu, Rašte priimtas sprendimas, kuriuo atsisakoma vertinti Kadastro tvarkytojos veiksmus, neatitinka administraciniam sprendimui keliamų reikalavimų. Rašte nenurodytos faktinės ir kitos aplinkybės, turėjusios reikšmės priimant sprendimą, o pateiktas motyvas, kad atsakovei nesuteikta teisė vertinti Kadastro tvarkytojos veiksmus, yra nepagrįstas teisės aktų normomis. Kadastro įstatymo (nuo 2025-07-01 galiojanti redakcija) 15 straipsnio 1 dalyje

nustatyta, jog Registro įstatyme nustatyta teritorinių registratorių priimtų sprendimų apskundimo tvarka *mutatis mutandis* taikoma ir skundžiant Kadastro tvarkytojo sprendimus. Šios tvarkos atsakovė Rašte nenurodė, nepateikė Kadastro tvarkytojos veiksmų – 2025-09-13 sudarytos kadastrinės bylos suderinimo, teisinio vertinimo, neišaiškino kaip, koku būdu pareiškėja dėl Namų kadastrinės bylos suderinimo galėtų apginti savo pažeistas teises ir teisėtus interesus.

Atsakovė atsiliepime į pareiškėjos skundą išaiškino Registro įstatymo nuostatas, reglamentuojančias Kadastro tvarkytojos priimamų sprendimų apskundimą tvarką bei teigė, kad Kadastro tvarkytojos 2024-12-18 sprendimas suderinti matininkės parengtą Namų kadastro duomenų bylą teisės aktų nustatyta tvarka galėjo būti skundžiamas RC komisijai.

LVAT yra nurodęs, kad ginčijamo individualaus administracinio sprendimo priėmimo motyvų nurodymas teismo proceso metu neturi būti vertinamas ir nedaro įtakos nemotyvuoto viešojo administravimo subjekto priimto sprendimo teisėtumui (žr., pvz., 2013-06-13 sprendimą administracinėje byloje Nr. A502-940/2013; 2015-03-31 nutartį administracinėje byloje Nr. A-1536-662/2015). Priešingai vertinant būtų pažeistos pareiškėjo teisės į gynybą (žr., pvz., LVAT 2011-11-02 sprendimą administracinėje byloje Nr. A261-2692/2011). Individualaus administracinio akto motyvų nenurodymas pačiame akte ir jų papildymas ginčą nagrinėjant teisme iš principo nėra toleruotini, kadangi kliudo suinteresuotam asmeniui pasirinkti būdus bei priemones dėl savo teisių ar interesų gynimo (žr., pvz., LVAT 2020-03-10 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1465-629/2020).

LVAT yra išaiškinęs, jog administracinio akto priėmimo motyvai pagal įstatymą privalo būti nurodomi pačiame administraciniame akte. Skundžiamo sprendimo priėmimo motyvų nurodymas teismo proceso metu neturi būti vertinamas ir nedaro įtakos nemotyvuoto sprendimo teisėtumui. Teismas nėra įgalintas atsižvelgti į skundžiamų teisės aktų priėmimo pagrindų papildymus, teikiamus atsiliepimų ar kitokių procesinių veiksmų metu, jei tie papildymai savo esme yra visiškai nauji teisės aktų priėmimo pagrindimo pagrindai. Priešingu atveju teisminės gynybos besikreipusiam asmeniui taptų sunku apsiginti, o teismui – apibrėžti bylos nagrinėjimo ribas bei priimti sprendimą (žr., pvz., LVAT nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1668-789/2021).

Atsakovė 2025-10-17 parengtame Rašte pareiškėjai neišaiškino kaip, koku būdu pareiškėja galėjo apginti Kadastro tvarkytojos veiksmais, priimtu sprendimu galimai pažeistas jos teises ir teisėtus interesus. Todėl Rašte priimtas sprendimas atsisakyti nagrinėti pareiškėjos 2025-09-15 prašymą įvertinti Kadastro tvarkytojos veiksmus yra nepagrįstas teisės aktų nuostatomis bei nemotyvuotas.

Vertinant atsakovės Rašte pateiktą atsakymą į pareiškėjos 2025-09-15 prašymą Registre įregistruoti rūšį arba išaiškinti ir nurodyti aplinkybes koku pagrindu rūšys išregistruotas, Komisija sutinka su atsiliepime pateikta išvada, kad RC skundžiamame Rašte pagrįstai pareiškėjai atsakė į šį prašymą, paaiškindamas, kad 2024-09-13 Namų kadastrinių matavimų byloje rūšio patalpos plotas nenurodytas ir neįskaičiuotas į bendrą Namų plotą, kadangi, patalpos aukštis žemesnis nei 1,60 m (rūšio aukštų plane užfiksuoti patalpos aukščiai $h=1.25$ ir $h=0.80$) bei nurodė atitinkamą teisinį reglamentavimą, kuriuo vadovaujantis, tokie plotai neįskaičiuojami į patalpos vidaus plotą. Šiuos teiginius pagrindžia atsakovės su atsiliepimu pateiktas Namų aukštų, be kita ko, rūšio planas, esantis 2024-09-13 byloje, kuriame užfiksuoti Rašte nurodyti aukščiai.

Pareiškėja Komisijai pateiktame atsiliepime į atsakovės atsiliepimą, be kita ko, nurodė, jog dėl pasikeitusių kadastro duomenų surinkimo bei tikslinimo taisyklių pareiškėjai lieka neaišku, kokius dokumentus reikia pateikti atsakovei, kad rūšio patalpos nuosavybės teise būtų įregistruotos bendrasavininkėms (duomenys neskelbtini). Pareiškėja 2025-09-15 prašyme tokių klausimų nebuvo pateikusi. Siekiant sužinoti, kaip registruoti nuosavybės teises į rūšį, pareiškėja (Namų bendrasavininkės) gali RC teikti naują prašymą dėl rūšio įregistravimo tvarkos išaiškinimo.

RC, atsakydamas į pareiškėjos 2025-09-15 prašymo klausimą dėl Registre užfiksuotų 1960 metų pagrindimo, be kita ko, nurodė, jog išnagrinėjus Namų istorinius, 1998-06-18 kadastrinių matavimų duomenis, tiek aktualius 2024-09-13 kadastrinių matavimų duomenis, nerado duomenų, kad priestato statybos pradžios ir pabaigos metai užfiksuoti 1960 ar 1966-1968. Atsiliepime RC papildomai pažymėjo, kad matininkas užfiksavęs nekilnojamojo daikto kadastro duomenis, parengia

kadastro duomenų byloje komplektuojamas formas, jose užpildydamas duomenis, tame tarpe ir apie statinio statybos metus. Prie atsiliepimo pridėtame Namu 2024-09-13 bylos 1 A formos Pastato ir jo sudėtinių dalių kadastro duomenys nuoraše pateikti Namą sudarančių dalių duomenys. Nuoraše nurodyti 4,34 kv. m bendro ploto priestato, žymėjimas 2a1/ž, taip pat 17,93 kv. m ploto priestato, žymėjimas 4a1/ž, duomenys apie jų statybos pradžios ir pabaigos metus. Tarp Namu dalių nenurodytas priestatas – dujinė virtuvė (10,30 kv. m). Komisija pažymi, jog nors pareiškėja 2025-09-15 prašyme nurodė, jog ankstesniuose RC raštuose ir sprendimuose nurodyta, kad priestato statybos metai yra 1966-1968, tačiau nei su atsakovei teiktu prašymu, nei su Komisijai teiktu skundu nepateikė ši teiginį pagrindžiančių RC raštų ir sprendimų. Taip pat pareiškėja paaikškinimuose į atsakovės atsiliepimą nurodė, jog matininkės 2024-09-13 kadastrinių matavimų byloje priestatai – veranda ir priestatas – dujinė virtuvė sujungti, žymimi 4a1/ž, šio priestato statybos pradžios metai 1960, statybos pabaigos – 1968 m. Nagrinėjamu atveju nei pareiškėja, nei atsakovė nepateikė duomenų, jog dar prieš matininkės 2024-09-13 atliktus kadastrinius matavimus, ar jų atlikimo metu, Registre, Kadastre, buvo įregistruoti duomenys apie priestato – dujinės virtuvės statybos metus. Taigi, Komisija vertina, jog atsakovės Rašte pateiktas atsakymas į pareiškėjos 2025-09-15 prašymą dėl užfiksuotų priestato – dujinės verandos statybos metų yra aiškus ir išsamus.

Įvertinus tai, kas išdėstyta, Komisija sprendžia, jog Raštu pareiškėjai išsamiai atsakyta į jos 2025-09-15 prašymą dalyse dėl rūšio (iš)registravimo Registre ir priestato statybos metų užfiksovimo Registre. Tačiau Rašte pateiktas atsakymas į pareiškėjos prašymą įvertinti Kadastro tvarkytojos veiksmus nėra pagrįstas teisės aktų nuostatomis bei nemotyvuotas. Tinkamai pagrįsto ir nemotyvuoto atsakymo nepateikimas į pareiškėjos 2025-09-15 prašymą dalyje, nėra pagrindas Raštą, kuriuo išsamiai atsakyta į kitus pareiškėjos 2025-09-15 prašymo klausimus, pripažinti neteisėtu ir jį panaikinti.

Nagrinėjamu atveju, pripažinus, jog atsakovės Rašte nepateiktas atsakymas į pareiškėjos prašymą įvertinti Kadastro tvarkytojos veiksmus, atsakovė įpareigojama iš naujo išnagrinėti pareiškėjos 2025-09-15 prašymą šioje dalyje bei pareiškėjai pateikti pagrįstą bei motyvuotą atsakymą. Šiuo įpareigojimu iš dalies tenkinamas pareiškėjos skundo reikalavimas dėl įpareigojimo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 19 straipsniu, 20 straipsnio 1 dalies 1, 4 punktais, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos (duomenys neskelbtini) skundą tenkinti iš dalies.

Įpareigoti valstybės įmonę Registrų centrą iš naujo išnagrinėti pareiškėjos 2025-09-15 prašymą dalyje, kurioje prašoma įvertinti Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojos (duomenys neskelbtini) veiksmus dėl (duomenys neskelbtini) kadastrinių matavimų bylos suderinimo – gyvenamojo namo unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), Palanga ir pareiškėjai pateikti teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą.

Kitoje dalyje pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Sigita Šimbelytė

Komisijos nariai

Remigijus Kalašnykas

Asta Povilonienė

